

A person is seen from behind, descending with a large, light blue and white parachute. In the upper left corner, the tail section of a dark aircraft is visible. The background consists of a pale, hazy sky with soft, wispy clouds. The overall tone is somber and dramatic.

SIMON MAWER

dívka,
která
spadla
z nebe

FLEET

FLEET

Simon Mawer

Dívka, která spadla z nebe

SIMON MAWER

dívka,
která
spadla
z nebe

Copyright © Simon Mawer, 2012
Translation © Lukáš Novák, 2012

Památce Colette, jedné z žen Velitelství zvláštních operací

Pour vivre heureux, vivons cachés.

Florian

Předmluva

Francouzská sekce britského Velitelství zvláštních operací (*Special Operations Executive*) vyslala v období od května 1941 do září 1944 do terénu padesát tři žen. Dvanáct z nich zajali a zavraždili Němci, další zemřela během své mise na meningitidu. Ostatní válku přežily. O některých se veřejnost dozvěděla z filmů a knih. Osudy jiných jsou ale dodnes neznámé. Všechny byly skutečnými hrdinkami.

Visutá hrazda

Sedí v útrobách letadla, sešněrovaná jako balík, otupělá hlukem. Před půl hodinou ji v podstatě protlačili dovnitř, protože s kokonem padáku na zádech nebyla schopná sama vystoupat po žebříku. A teď je tu, v příšeří, obklopená jen kovem trupu, spoustou bagáže a ohlušujícím řevem motorů.

Kéž by dokázala usnout jako Benoît. Ten sedí proti ní, oči má zavřené a hlava se mu klinká ze strany na stranu podle toho, jak se letadlo nakloní. Jako by jel vlakem. Tahle jeho schopnost usnout, kdekoliv a kdykoliv se mu zachce, byla jednou z věcí, které ji na něm vytáčely.

Šerem k ní klopýtá letecký pomocník – mladý, neohrabaný, s vystupujícím ohryzkem a ulízanými vlasy. Připadá jí jako Charon, který převáží duše zemřelých k Hádovi. To by se líbilo jejímu otci. On a ty jeho klasické aluze. Nebo „iluze“, jak tomu říkávala ona. Mladík jí věnuje démonický úsměv, sehne se a otevře poklop v podlaze. Do trupu letadla vpustí noc a chlad. Otvorem jsou vidět pomalu ubíhající shluky budov nějakého města nasvícené skrz mušelín řídké oblačnosti měsíčním svitem, záhadné mořské dno, nad nímž se jejich stroj vznáší. Benoît otevře jedno oko, aby zjistil, co se děje, kratičce se na ni usměje a zase usne.

„CAEN!“ huláká na ni pomocník přes burácení motorů a začíná do tmy pod nimi vyhazovat balíky papírů jako šílený pošťák, který v pološeru zimního

rána rozváží noviny. Jakmile balíky opustí trup letadla, praskají a rozletí se na stovky letáků. Jeden z nich hodí mladík i jí, aby si mohla přečíst, co hlásají.

La Revue du Monde Libre, píše se na nich, *Apportée par la R. A. F.*

„SE VÍ, FRANTÍCI SI S NIMA TAK AKORÁT UTŘOU ZADKY!“ křičí. „ALE NÁCKOVÉ SI BUDOU MYSLET, ŽE JSME SEM PŘILETĚLI KVŮLI TOMUHLE. TAKOVÝ NAŠE ALIBI, CHÁPEŠ? PŘECE NECHCEME, ABY KÁPLI NA TO, ŽE JSME JIM TU NECHALI TAKY NĚKOHU, JAKO JSI TY.“

Usměje se sama pro sebe. *Někoho, jako jsi ty.* Ale kdo ona ve skutečnosti je?

Marian.

Alice.

Anne-Marie Laroche.

Balík, který je potřeba doručit, podobně jako balík letáků.

Letadlo sebou najednou bez varování začne třást jako loď v prudkém vlnobití. „FLAK!“ huláká letecký pomocník, když zachytí její překvapený výraz. Zubí se, jako by flak ani nestál za řeč, a skutečně, kromě rámusu motorů není slyšet nic, žádné výbuchy leteckých granátů, ani náznak, že někde dole jsou lidé, kteří se je snaží zabít, jen ty otřesy a náklon.

„ZA CHVÍLI Z TOHO BUDEME VENKU!“

A opravdu, za chvíli je po všem a letadlo, teď už se zavřeným poklopem, vpluje do klidnějších vod.

O něco později mladík přinese jí i Benoîtovi hrnek čaje a sendvič. Benoît ten svůj zhltně hned. „Jez, *mon p'tit chat*,“ pobízí ji, ale ona nedokáže pozřít ani sousto ze stejného důvodu, z jakého nemohla nic sníst ani v konspiračním domě před odjezdem na letiště: sevření ža-

ludku trvalo už od chvíle, kdy jí slečna Atkinsová oznámila: „Operace VISUTÁ HRAZDA je naplánovaná na příští čtvrt měsíce. Samozřejmě pokud bude slušné počasí.“ Od té doby jí vnitřnostmi tepala bolest ne nepodobná menstruační, i když periodu rozhodně neměla.

„Všechno v pořádku, má drahá?“ zeptala se jí slečna Atkinsová během posledních příprav na letišti. Připomínala zdravotní sestru, která se zajímá o stav pacienta: byla laskavá, ale držela si jistý odstup, jako by tohle byl jen úkol, který musí splnit, než se přesune k dalšímu lůžku.

„Ano, všechno v pořádku.“

„Jste bledá.“

„To je tím příšerným anglickým počasím.“

Ted' zmítá trupem jejich letadla počasí francouzské. Když dopije čaj, podaří se jí na chvíli usnout, je to série mikrosnánek připomínající spíš mdloby než odpočinek. A znovu procitá, mladík jí třese ramenem a do ucha jí křičí: „UŽ TAM BUDEME, DRAHOUŠKU! PŘIPRAV SE!“

Drahoušku. To se jí líbí, tahle roztomilost Angličanů. Poklop v podlaze je znovu otevřen, a když jím hledí dolů, naskytne se jí tentokrát jiný obrázek: pod letounem ubíhají světlá pole a temné lesy, zdá se, jako by byly na dosah. *Žírná pole francouzská*, říkával otec. Benoît je vzhůru a čile si přejíždí rukama po kapsách, aby se přesvědčil, že vše je na svém místě, zapíná zipy, kontroluje výstroj.

Letadlo se nakloní, začne opisovat veliký kruh, motory zaburácí. Představí si, jak pilot v kokpitu pátrá v temnotě a snaží se zachytit záblesky baterek, signály, že je tam dole někdo čeká. Pod stropem se rozsvítí světlo, strnulé červené oko. Letecký pomocník signalizuje palcem otočeným vzhůru, že je to v pořádku: „NAŠEL TO!“

V jeho hlase zaznívá obdiv a triumf, jako by tenhle úspěch jen potvrzoval, jakých zázraků jsou piloti schopni, když dokážou potmě doletět až sem, osm set mil od domova, a najít v černočerném světě pod nimi tu nepatrnou jiskřičku světla. Připevní výtažná lanka jejich padáků k madlu na střeše kabiny a překontroluje přezky na jejich postrojích. Stroj poprvé přeletí nad místem seskoku, ona zaslechne zvuk kontejnerů opouštějících pumovnici a pak se pod nimi mihnou vrchlíky padáků rychle se nadouvající nočním vzduchem. Potom se letoun nakloní, zahne a před dalším přeletem se znovu stabilizuje.

„TAK, A TEĎ VY!“ křikne na ně pomocník.

Benoît na ni mrkne. „*Merde alors!*“ odezírá Marian z jeho rtů. Nechápe, jak se může Benoît tvářit, že o nic nejde, že je všechno v nejlepším pořádku. Jako by na tom, že se člověk uprostřed noci nad neznámou zemí vrhne střemhlav z letadla, nebylo vůbec nic mimořádného.

Merde alors!

Sedí na okraji otvoru v podlaze s nohama spuštěnýma ven, do vzdušného víru. Jako by seděla na kameni u řeky, máčela si chodidla ve vodě a proud ji strhával. Benoît sedí hned za ní. Vnímá ho skrze hrb složeného padáku, jako by se padák stal citlivou součástí jejího vlastního těla. Pomodlí se, je to dětská modlitbička vylovená někde v sedimentech paměti, ale přesto je to modlitba, a tedy projev slabosti: Bože, prosím, ochraňuj mě. Což zřejmě znamená totéž jako Otče, ochraňuj mě, nebo *maman*, ochraňuj mě. Ale ať už to znamená cokoliv, projev slabosti je to poslední, co teď potřebuje. Ted', v okamžiku vykoupení, ve vzdušném proudu a s bezednou hloubkou pod sebou, kdy jí letecký pomocník kyne hlavou, ale místo zamýšleného povzbuzení vyvolává jen paniku plynoucí z pověřivosti, že si

nesmíte nikdy gratulovat, chválit se nebo komukoliv přát hodně štěstí. Neříká se nic než *Merde alors!*

Merde alors! pomyslí si, taky svého druhu modlitba, a už zhasíná červené světlo, rozsvěcí se zelené a pomocník zařve „GO!“, na zádech cítí jeho ruku a skočí, vrhne se ze spartánského pohodlí v trupu letounu do rozbouřené temnoty nad Francií.

Londýn

I

Představil se jako Potter, i když měla vážné pochybnosti o tom, že se tak opravdu jmenoval. Měl melodický, lehce hašteřivý hlas a jednal s ní s odstupem, jako by se rozhodl, že s ní ze zdvořilosti promluví, přestože ve skutečnosti neodpovídala jeho požadavkům a představám. „Děkuji, že jste vážila cestu až sem,“ pravil. „A že jste si kvůli tomu vzala volno. Prosím, udělejte si pohodlí, jako doma.“

Jeho výzvu nebylo možné splnit: místnost byla skoro holá, po posteli tu zbylo jen prázdné místo, pelest přivrtaná ke zdi a dvě poličky, které asi sloužily jako noční stolky. Jediný další nábytek představovaly stůl a dvě židle osvětlené žárovkou bez stínítka.

Posadila se. Nesedla si ani úplně na okraj židle, ani se pohodlně neopřela, jak by to udělala doma v obýváku, něco mezi tím, ale seděla vzpřímeně a uvolněně a s určitou ostražitostí sledovala, jak si sedá proti ní a vlídně se usmívá. Byl to nevýrazný, tuctový chlápek, ten typ, který její otec nazývá bankovní úředníček. Jen s tím rozdílem, že zatímco bankovní úředníci nosili zpravidla knírky a tmavé obleky, tehle byl hladce oholený a na sobě měl vestu a tvídové sako. Spíš jako ředitel školy, řekla si. Ředitel, který si pozval do ředitelny studentku, s níž jsou problémy, takový ten druh řídí, co místo aby dával kázání, pokládá spoustu otázek. A nechá člověka, aby se do svých odpovědí pořádně zamotal. Sokratovská metoda.

„Asi si říkáte, proč jsem vás sem pozval...“

V dopise ji žádal, aby na schůzku nechodila v uniformě. Připadalo jí to zvláštní. Proč skrývat uniformu v době, kdy je do ní navlečený celý svět? Oblékla se tedy jednoduše, střízlivě: tmavomodrá sukně a sáčko, bílá blůza a jediný slušný pár bot, který se jí podařilo přivést ze Ženevy. Snažila se je v posledních dvou letech nosit co nejméně. Představovaly pro ni příliš velkou vzácnost. A hedvábné punčochy, vzala si hedvábné punčochy. Své poslední.

„Zmiňoval jste se v dopise o francouzštině. Že by se vám mohly hodit moje jazykové schopnosti.“

„Přesně tak. *Peut-être...*“ Potter se odmlčel a omluvně se usmál. „*Peut-être nous devrions parler français?*“

Jeho francouzština se kromě anglického akcentu vyznačovala určitou toporností, jako by řeč neplynula přirozeně, ale byla výsledkem soustředěného vědomého snažení. Ale mluvil obstojně. Následovala tedy jeho příkladu a přepnula z jednoho jazyka do druhého s tou zvláštní lehkostí, které její otec nebyl nikdy schopen. „To je prostě proto, *papa*,“ řekla mu jednou, „že pro tebe jsou to dva jazyky. Pro mě ale ne. Pro mě je to jeden jazyk a já si z něj vybírám jako ze stavebnice ty dílky, které se mi zrovna v tu chvíli hodí.“ Zbytek rozhovoru, velmi obezřetného a vyhýbavého, se tak odehrál ve francouzštině, kterou Potter prokládal svými lehce zastaralými formalitami a Marian staccaty kolokvialismů.

„Musím hned na začátku zdůraznit,“ upozornil ji, „že by ta práce podléhala naprostému utajení. Vše, co s ní souvisí, včetně našeho dnešního setkání, musí být považováno za přísně důvěrné. Vztahuje se na to zákon o ochraně státního tajemství. To, předpokládám, chápete. Jestliže pracujete pro Ženské pomocné letecké sbory, už jste určitě musela doložku o utajení

podepsat. My ale máme rádi v těchto věcech absolutní jistotu.“

A tak podepsala formuláře ještě jednou, byl to takový kratičkový ceremoniál ne nepodobný manželství uzavřenému v rychlosti na úřadě, k němuž jí pan Potter zapůjčil své plnicí pero, a pak chvíli uctivě počkal, než inkoust zaschl.

„Povězte mi něco o sobě, slečno. Tak třeba to příjemné Sutrová. Není židovské?“

„Sutrová? Možná kdysi bylo, co já vím. Ale můj otec je anglikán, a jeho otec byl dokonce vikář. Což vyvolalo určité problémy, když si *papa* bral mou matku, která je římská katolička. A v téhle víře jsem byla vychovaná i já.“

„To všechno zní naprosto v pořádku. V těchhle věcech je potřeba mít jistotu.“

„Že nejsem židovka? Vy židy neberete?“

„Musíme se jen ujistit, že lidé, ehm, židovského vyznání jsou si plně vědomi všech rizik.“

„Jakých rizik?“

V jeho hlase zazněl náznak netrpělivosti. „Když dovolíte, ptát bych se měl spíš já, slečno Sutrová. Zajímalo by mě, jak jste se vlastně dopracovala k tak skvělé francouzštině.“

Pokrčila rameny. „Já se k ní nemusela *dopracovat*. Prostě jsem se ji naučila jako dítě. Moje matka je Francouzka. Žili jsme v Ženevě.“

„Ale vaše angličtina je také bezchybná.“

„To díky otci, samozřejmě. A taky ve škole jsme kromě francouzštiny používali i angličtinu.“

„Co dělal váš otec v Ženevě?“

„Pracoval pro Společnost národů.“ A po krátké pauze dodala ironicky: „Vybavujete si ještě, co to byla Společnost národů, pane Pottere?“

Na druhé schůzce vyložil karty na stůl. Tak to aspoň pojmenoval on. Setkali se stejně jako minule – v anonymní budově na Northumberland Avenue, která kdysi sloužila jako hotel, ve stejném pokoji se dvěma židlemi, stolem bez ubrusu a lampou bez stínítka. Tentokrát ale cigaretu, kterou jí nabídl, neodmítla. Dřív nekouřila, ale noční směny strávené v centrále, takzvaném Filter Roomu v Bentley Priory, z ní kuřačku udělaly. Navíc s cigaretou v ruce vypadala starší, a přesně o to jí tváří v tvář tomuto muži šlo, přestože ho těžko mohla zmást, on její skutečný věk samozřejmě znal.

„Jaký dojem jste si odnesla z našeho předchozího setkání?“ zeptal se.

Pokrčila rameny. „Moc konkrétní jste během něj nebyl. Oddělení interních služeb, o kterém jste se zmínil, to může být ledacos.“

Přikývl. Skutečně to mohlo znamenat všechno možné. „Minule jste velmi nadšeně mluvila o svém vřelém vztahu k Francii, o tom, že byste pro tuhle zemi chtěla něco opravdu udělat.“

„Kvůli tomu jsme se přece sešli, nebo ne? Kvůli mojí francouzštině.“

„V podstatě ano.“ Dlouze se na ni zadíval a v jeho pohledu bylo něco, co se blížilo smutku. „Marian, byla byste ochotná v rámci plnění svého úkolu opustit Británii?“

„Samozřejmě. Odletět do Alžíru, nebo tam někam?“

„Myslel jsem přímo do Francie.“

Zavládlo ticho. Na chvíli to vypadalo, jako by Marian nedocházelo, co Potter řekl. „To myslíte vážně, pane Pottere?“

„Ano, samozřejmě. Organizace, kterou zastupuji, se zabývá výcvikem lidí, kteří mají být nasazeni přímo ve Francii.“

Mlčela, zahalená dýmem z cigarety a odhodlaná nedat na sobě nic znát. Ale zmocnilo se jí vzrušení, za prsní kostí cítila třepotání motýlích křídel.

„Budu k vám upřímný, Marian. Vyložím karty na stůl. Byla by to nebezpečná práce. Riskovala byste život. Ale pro naše válečné úsilí by to znamenalo obrovský přínos. Byl bych rád, kdybyste tu možnost zvážila.“

Zdálo se, že o jeho návrhu přemýšlí, ale ve skutečnosti byla už dávno rozhodnutá, rozhodla se ještě dříve, než tenhle druhý pohovor začal, když jí došlo, že by se mohlo stát něco nečekaného, něco výjimečného. „Pojedu strašně ráda,“ řekla.

Potter se usmál. Byl to úsměv prostý jakéhokoliv veselí, úsměv muže, který je zvyklý krotit nepatřičné dětinské nadšení. „Já od vás nechci odpověď hned. Chci, abyste o tom přemýšlela. Dostanete teď týden volno—“

„Týden volno?“ Týdenní dovolená byla ve Filter Roomu něco nevídaného.

Přikývl. „Máte týden volno. Jeďte domů a promyslete si to. Proberte to s otcem. Jediné, co mu můžete prozradit, je, že máte být vyslána na tajnou misi do severní Afriky a že to bude obnášet určité nebezpečí. Pokud se rozhodnete mou nabídku přijmout, nastoupíte k jednotce, kde vaše předpoklady pro tuto práci posoudí zevrubněji. Není vyloučeno, že dojdou k závěru, že můj úsudek o vašich schopnostech byl mylný a že se na to nehodíte. V takovém případě byste se vrátila ke své původní práci, samozřejmě poté, co byste o průběhu mise podala patřičné hlášení. Pokud by se ale rozhodli poslat vás k dalšímu výcviku, začala by vám skutečná dřina. Výcvik by trval několik měsíců, teprve pak byste mohla do terénu.“

„To zní skvěle.“

„Nevím, jestli bych volil zrovna tohle slovo. Rodiče musíte upozornit, že pokud byste úkol přijala, v pod-

statě jim zmizíte ze života – dokud nebude po všem. Naše organizace sice bude vaši rodinu čas od času kontaktovat, aby jim podala zprávu, že jste v pořádku, vy s nimi ale žádný přímý kontakt mít nebudete a oni nebudou mít ponětí, kde přesně jste a co děláte. Přátelům, známým a příbuzným musíte říct jen to, že vás odveleli do zahraničí. Nic víc. Je to jasné?“

„Myslím, že ano.“ Mlčky chvíli sledovala toho muže a jeho vážný kantorský výraz. „Jaká jsou rizika?“

Zhluboka se nadechl, jako by se chystal vynést ortel. „Odhadujeme – a je to skutečně jen odhad – že šance na přežití je tak padesát na padesát.“

„Padesát na padesát?“ Znělo to neuvěřitelně. Jako hodit si mincí. Jak by mohla nemít strach? Byl to ale ten druh strachu, který zažívala na lyžích, strach ze strmě padajícího svahu, strach, který poznala, když ji strýc horolezec vzal s sebou na stěnu, strach vyvolávající úžas z prázdnoty pod jejíma nohama, strach, který hraničil s extatickou radostí. I teď měla chuť udělat ztřeštěné gesto, radostí se rozesmát a vykřiknout „Jo!“, nebo dokonce vyskočit ze židle a vrhnout se tomu divnému chlápku s jeho ponurými proroctvími kolem krku. Místo toho zamyšleně přikývla. „A co moje jednotka?“

„Ke své jednotce se vracet nemusíte. Pokud se rozhodnete úkol přijmout, pro vaše věci někdo zajede a vašim kolegům vysvětlí, že jste byla přeložena. Musím znovu zdůraznit, že nikomu nesmíte nic říct. Žádné sestřence, tetičce nebo strýčkovi, ani svému příteli. Máte přítele?“

Vrhla rychlý pohled na své ruce ležící nečinně v klíně. Počítá se Clément jako přítel? Jak a kdy se z dětské lásky stává skutečný, dospělý vztah? „Vídala jsem se s někým ve Francii, psávali jsme si, ale jakmile přišla invaze...“

„Tak to je dobře. Obávám se, že všechna podobná... pouta budete muset přerušit. Žádné vysvětlování, žádné loučení. Váš bratr – pokud vím, je ze služby v armádě uvolněný, zvláštní posláním...“

„Ned? Ned je vědec. Fyzik.“

„Nesmí se nic dozvědět, absolutně nic. Jakmile přijde rozkaz, musíte se prostě podle instrukcí, které dostanete, dostavit před hodnotící komisi. Hodnocení bude trvat čtyři dny, během kterých projdete různými testy, jež mají zjistit, do jaké míry splňujete naše požadavky.“

„To zní jako poprava. Z této soudní síně budete odvedena na popraviště a tam oběšena—“

„Pro vtípkování není vhodný okamžik, Marian,“ přerušil ji. „Tohle jsou velmi vážné záležitosti.“

Usmála se na něj. Uměla se usmát naprosto neodolatelně, to věděla. Otec jí to řekl mnohokrát. „Já přece nežertuji, pane Pottere.“

Vyšla z budovy, minula pytle s pískem a stanoviště hlídky a ocitla se na Northumberland Avenue zalité jasným světlem. Všiml si jí někdo? Chtěla, aby si jí všimli. Chtěla v očích anonymních kolemjdoucích působit výjimečně: hle, úchvatná, neohrožená žena. Pojede do Francie. Ať už se tyhle věci organizují jakkoliv... Převeze ji tam loď? Přejde přes hranice ze Švýcarska? Nebo přistane s malým letadlem? To je jedno, každopádně pojede do Francie. Přešla ulici, aby se z nábřeží mohla podívat na řeku. Byl odliv a bahnem na dně se probírali mořští ptáci, rackové pokřikovali a pochechtávali se. Měla chuť smát se a křičet s nimi – radostí i hrůzou skoro závratnou. Po mostě nad její hlavou rachotily vlaky. Z příšeří stanice metra vycházeli lidé, v pronikavém denním světle mhouřili oči; podobně jako oni byla i Marian oslněná jasným světlem svého nového života. Další řeka, na kterou se bude takhle dívat, bude možná

Seina. To je neuvěřitelné! Marian Sutrová, samozřejmě pod nějakým falešným jménem (třeba Colette, představovala si), bude možná už brzy postávat na břehu Seiny vedle Pont Neuf a přes Île de la Cité se dívat na druhý břeh, k Louvru. A všude kolem ní si Pařížané budou lámat hlavy nad tím, zda a kdy přijdou Britové a osvobodí je, zatímco Britové už tam, prostřednictvím její skromné přítomnosti, vlastně už budou.

III

„Toho, že jste se rozhodla zapojit, si velice vážíme,“ řekl ten vysoký muž. Měl na sobě uniformu s výložkami podplukovníka a zjevně tomu tady velel. Oknem za jeho zády byly vidět stromy uprostřed náměstí. Skrze sklo pronikal tlumený hluk dopravy. Místo se jmenovalo Orchard Court a nebylo úplně jasné, zda je to byt nebo kanceláře. Vypadalo to jako zvláštní kříženec obojího: otevřenými dveřmi bylo možné zahlédnout ustlanou postel nebo koupelnu s černobílou šachovnicí dlaždiček a onyxovým bidetem, jiné místnosti byly ale vybaveny jednoznačně jako kanceláře – těžkými psacími stoly, nevzhlednými židlemi a kovovými skříněmi s kartotékami.

Představil se jako Buckmaster. Zjevně to bylo jeho *nom de guerre*, nikdo se přece ve skutečnosti nemohl jmenovat Buckmaster, znělo to jako z dobrodružného románu Johna Buchana. „Dovolil jsem si osobně napsat vašemu otci,“ řekl. „Jste přece jen hodně mladá. Snažil jsem se ho ujistit, že se o vás budeme starat, jak nejlépe dovedeme, ale myslím, že jsem ho nijak zvlášť nepřesvědčil. Samozřejmě tuší, že tenhle druh práce může být riskantní.“

Zachmuřeně pokýval hlavou. Vypadalo to, jako by mu to slovo pořád ještě rezonovalo v hlavě: riskantní. Jeho válečná přezdívka působila mnohem rázněji než

on sám: měl řídnoucí vlasy, ustupující bradu a měkké ženské rty. Nepůsobil zrovna přesvědčivě.

„Můžu vědět, jak se tahle organizace vlastně jmenuje?“ zeptala se Marian.

Nijak ho to nepotěšilo. „Tady se zpravidla zbytečné otázky nekladou.“

„Omlouvám se,“ řekla Marian. „Ale myslela jsem, že bych to měla vědět.“

„Ale ne, neomlouvejte se. To je vcelku pochopitelné. Takhle to u nás ale funguje. Čím méně toho o sobě navzájem víme, tím lépe.“ Usmál se na ni. „O vás jsme si toho samozřejmě zjistili poměrně dost, ale to bylo nezbytné, jak jistě chápete. Zatímco vy toho o nás moc vědět nepotřebujete. Razíme zásadu ‚Víš jen to, co musíš‘, asi je vám jasné proč...“

Jestli jí to bylo jasné? Moc ne. To, že se pro něco vymyslí název, a ten se pak tají, jí připadalo spíš komické.

„No, tak už vás nebudu déle zdržovat. Rád jsem vás poznal, ale teď je na čase, abych vás poslal za slečnou Atkinsovou.“

Slečna Atkinsová byla dokonale upravená dáma s lehce pohrdavým výrazem ve tváři. Vyzvala Marian, aby se posadila, nabídla jí čaj a sušenky a prohlížela si ji se směsí odtažitého zájmu a zvědavosti, jako by zvažovala, zda ji má, nebo nemá vzít na místo pomocnice do kuchyně. Pokud ten vytáhlý podplukovník byl králem tohoto uzavřeného světa, tahle žena byla bezpochyby jeho královnou. „Jste velmi mladá,“ podotkla. „Určitě jedna z nejmladších mezi všemi spolupracovníky, které jsme zatím získali.“ Na jejím hlase bylo něco nepřírodního, něco v něm znělo strojeně a falešně, jako by ty pečlivě artikulované slabiky nevycházely přímo z ní, ale měla je naučené právě pro tuto příležitost. „Kolegové z přijímací komise dospěli k názoru, že pro naše

záměry nejste dostatečně vyzrálá. Já a podplukovník Buckmaster jsme se nicméně rozhodli jejich verdikt zvrátit a pro výcvik vás doporučit. Takže budeme s velkým zájmem sledovat, jak si vedete.“

„To zní, jako bych se dostala na nějakou školu.“

„Škole se to *velmi* podobá. A vy se toho musíte ještě hodně naučit.“

„Kdy mám začít?“

„Hned. Nejdřív je tu vaše pozice v rámci Ženských leteckých pomocných sborů. Podle nás je lepší, když mají naši lidé určitý status, ve Francii jim to pomáhá. Takže necháme ve věstníku zveřejnit, že máte důstojnickou hodnost.“

„Cože, já budu důstojnice!“

„Přesně tak. Nicméně z řady důvodů, které teď nechci rozebírat, se naše děvčata stávají členkami F. A. N. Y.“

„Fany? Co to proboha je?“

„Dobrovolný oddíl první pomoci. Budete mít hodnost rotmistryně a samozřejmě uniformu—“

„Ale vždyť já jsem příslušnice Ženských leteckých pomocných sborů WAAF. A před chvílí jste říkala, že budu mít důstojnickou hodnost.“

Slečna Atkinsová netrpělivě poklepala prstem o desku stolu, jako by chtěla zjednat pořádek. „To je jen čestná hodnost. Zajistí vám odpovídající gáži a potřebný status, až budete v terénu. Ale dokud jste tady, jste členkou F. A. N. Y. Takhle to prostě chodí. Je vám na tom něco nejasného? Uniformu si vyzvednete hned teď.“ Odmlčela se a měřila si dívku pohledem. „Je mou povinností připomenout vám, že vše, co se od nynějška bude dít, a vlastně vše, co se odehrálo od vašeho prvního setkání s panem Potterem, spadá pod režim přísně tajné. Chápete to, doufám. Týká se to i vašeho výcviku. Toho, kam pojedete, co tam uvidíte a co tam budete dělat. Všeho. Vím, že i ve WAAF jste pracovala

na tajných úkolech, ale tohle je něco jiného. Tajemství, s nimiž se pracuje ve Filter Roomu, jsou jasně definovaná, v naší práci žádné pevně dané hranice neexistují. Od nynějška nepodléhá utajení vaše *práce*, ale celý váš život. Budete se muset neustále kontrolovat. Naučit se říkat přesně tolik, abyste lidskou zvědavost uspokojila, ne probudila. Rozumíte, co tím myslím? Musíte působit fádně, nezajímavě. To je velmi vzácná dovednost.“
„Určitě to zvládnou.“

„Doporučila bych vám, abyste lidem říkala, že jste v předběžném výcviku, abyste mohla být nasazena v zahraničí. Nabízí se samozřejmě Alžír, vzhledem k vašim jazykovým schopnostem. Můžete něco v tom smyslu naznačit, ale explicitně to říkat nemusíte. Snažíme se naše lidi naučit, aby dokázali příjemně konverzovat a neříct nic. Začněte se v tom cvičit hned teď. Musím vás varovat, mám své lidi a ti vás budou stále sledovat a podávat mi hlášení, jak si v tomhle ohledu vedete. Je vám to jasné? Ne každý skutečně má ty kvality, které potřebujeme, a řada lidí při výcviku selže. Takové selhání není žádná ostuda, je to jen známka toho, že dotyčný prostě není ten pravý. My potřebujeme lidi s velice specifickým nadáním, Marian, skutečně *velice* specifickým.“

Specifické nadání, to jí evokovalo specifická přátelství, ten typ vztahů, které balancovaly na hranici hříchu a v myslích řádových sester probouzely děs. „Některé z kvalit, které v lidech hledáme,“ dodala slečna Atkinsová s náznakem nesouhlasu v hlase, „vlastně nejsou vůbec hodné obdivu.“

IV

Hotel, který pro ni našli, se nacházel v úzké slepé ulici kousek od Regent Street. Zdálo se, že hosty tvořili převážně stálí nájemníci a vrátný jich většinu znal jménem.

„Dobrá večer, slečno,“ pozdravil ji, poté co prošla otáčivými dveřmi. „Doufám, že se vám u nás bude líbit.“ Z jeho výrazu bylo přitom patrné, že navzdory všem těm řečem o utajení ví velmi dobře, co je tahle slečinka v šedivém kostýmku a s ošoupaným kufrem zač.

Vyšla nahoru do svého pokoje, pověsila si oblečení do šatní skříně a na posteli rozložila svou novou uniformu, nevzhledný oděv z jemné vlny v barvě khaki. Na lůžku vypadala uniforma jako bezvládné tělo, corpus delicti, jehož přítomnost ve svém životě bude muset při své příští návštěvě doma nějak vysvětlit. Zdálo se jí to praštěné. Byla členkou WAAF, a její noví nadřízení přesto trvají na tom, aby vstoupila do téhle podivné jednotky s legrační zkratkou. Copak ona je nějaká Fany? Ať už se pod tím jejich Oddělením interních služeb, jak si říkají, skrývá cokoliv, vypadá to, že jsou to lidé zvyklí dělat si, co se jim zachce.

Nerozhodně se rozhlédla po pokoji. Co má teď dělat? Bylo ještě moc brzy na to, aby vyrazila k Nedovi. Když mu zavolala a řekla mu, že je v Londýně a má večer volno, pozval ji k sobě na večeři. Bude mu muset nějak vysvětlit, kde se vzala v Londýně, což nebude snadné. Oni přece řekli: Nic nevysvětľujte.

Oni. Žádný jiný výraz pro ně neměla, pro zvláštního podplukovníka Buckmastera, chladnou slečnu Atkinsovou a jejich různé poskoky. Možná že právě teď sledují, co dělá, jak se chová. Ta představa ji pobavila i vyděsila. Pohledem prozkoumala staromódní hotelový pokoj, kterému vévodily zdobná šatní skřín, čalouněné křeslo a rozložitá postel. Jsou tu někde namontované štěnice? Skryté kamery? Studovala svůj odraz v zrcadle na dveřích skříně. Co by asi tak viděli? Marian Sutrovou nebo *Marianne Sutrôovou*? Na co dát akcent? A co bude dál s tímhle zvláštním stvořením dvojího původu, dvojí podstaty?

Aniž odstoupila od zrcadla, začala se svlékat. Jednotlivé kusy oblečení odhazovala na postel a proměňovala se ze sebevědomé mladé dámy, kterou v ní asi viděla většina lidí, ve stydlivé dítě, které znala jen ona sama, v nenápadnou bledou dívku s hubenýma rukama a nohama a s malými zašpičatělými prsy. Co bude dál s tímhle děvčetem, které ještě nikdy nemělo muže, které ještě nikdy předtím nebydlelo samo v hotelu, nikdy nebylo samo v baru? A najednou je Marian tady, uprostřed šedivého, válkou polorozbitého města, a chystá se na výcvik, který ji má připravit pro výsadek ve Francii. Jen máloco jí připadalo tak nepravděpodobné.

Rázným pohybem otevřela dveře šatní skříně a nedospělá Marian byla ta tam. Vyndala koktejlové šaty a přiložila si je k tělu. Něco takhle luxusního už se dneska v Londýně nesežene. A možná by se nesehnalo dokonce ani před válkou, protože tyhle si přivezla ze Ženevy, z módního butiku, který měl vždycky ty nejnovější věci z Paříže. Během spěšného odjezdu ze Švýcarska a útěku přes Francii je opatrovala jako oko v hlavě, stejně jako v průběhu prvních neradostných měsíců exilu v Anglii. Měla je na sobě za celou tu dobu jen jednou, když si ve Stanmoru vyšla zatancovat s jedním z důstojníků, který jí nejdříve vykládal, jak je do ní zamilovaný, a pak se na zadním sedadle svého auta pokusil z ní ty šaty co nejrychleji svléknout. Vzít si je na sebe kvůli Nedovi bylo samozřejmě úplně zbytečné, ale zase měla jistotu, že podobný trapas jako ten ve Stanmoru se dnes rozhodně opakovat nebude.

Umyla se, oblékla se a vyčesala si vlasy – Clément vždycky říkal, že ji to dělá starší. Pak se nalíčila (pořád ještě to pro ni byl nezvyk), vzala si kabát a opatrně sešla do hotelového baru. Ten byl zakouřený a hlučný, plný mužského povykování a smíchu, typických zvukových projevů Angličanů, kteří jsou ve svém živlu. Jeden nebo

dva se po ní ohlédlí, když procházela k volnému místu v rohu, ale většina z nich ji ignorovala. Žena, která zašla sama do baru, už v těchhle dnech nebyla nic výjimečného. Upíjela gin s tonikem a sledovala dění. Mužů tu bylo třikrát nebo čtyřikrát víc než žen. Všechno důstojníci. Ona teď ostatně byla také důstojnice, a ještě k tomu příslušnice F. A. N. Y. Kdoví, co to všechno ve složitém světě britského vojenského protokolu znamenalo.

„Můžu si sednout s vámi?“

Ohlédla se. Celé osazenstvo baru popíjelo gin nebo pivo, ale on měl v pravé ruce sklenku červeného vína, v levé židli a ve výslovnosti naprosto zřetelný francouzský přízvuk. Jak mluvil, mezi rty se mu pohupovala zapálená cigareta. „Jste sama, a přitom jste podle mě nejkrásnější žena tady...“

Zatvářila se neutrálně a obrátila pohled ke dveřím, jako by někoho čekala. Francouz si přisedl. Byl mladý, zhruba jejího věku, a docela hezký, měl tu nenucenou přidržlost kluků, které vídala v Grenoblu, když si se sestřenkou vyšly večer do kavárny, kde se společně hihňaly, špitaly si a předstíraly, že jsou starší, než skutečně byly.

„Nechcete cigaretu?“ nabídl jí ze svého ohmataného balíčku. Nebyly to běžné Senior Service nebo něco podobného, byly to *gauloisky*. Zavrtěla hlavou. „Jmenuju se Benoît. A vy, jestli se můžu zeptat?“

Nebyla si jistá, co odpovědět. I kdyby mu chtěla říct své jméno, které by to mělo být? Byla Marian, nebo *Marianne*? To byla citlivá otázka. Kolem nich se prodírali cizí lidé a ona si připadala s tímhle neznámým mladým Francouzem podivně spřízněná. Kde se tu vzal? A proč? Co ho přivedlo do tohoto hlučného, poničeného, ale neporaženého města? Někdo do ní vrazil, omluvil se a vrávoral dál. A ji napadlo, jestli toho Francouze neposlali proto, aby ji nachytali, aby z ní zkusil něco vytáhnout.

„Já jsem Anne-Marie,“ řekla první jméno, které ji napadlo.

„Aha, Anne-Marie, to je krásný jméno.“

„Prostě jméno, nic víc.“

Upil vína a zatvářil se zkroušeně. „*Pourquoi toutes ces gonzesses anglaises sont glaciales?*“ prohodil jakoby sám k sobě.

„Co prosím?“

„Mluvíte francouzsky?“

Zaváhala, málem už by to přiznala. „Rozuměla jsem *glacial*, ale nevím, co to přesně znamená.“

Ušklíbl se. „To je chladný, jako anglické léto. *L'été glacial*. Moje angličtina je... ne moc dobrá. Hele, vy jste tady sama. Já jsem tady taky sám. Můžeme povídat? Dát si spolu drink? Dobrý nápad, nebo ne? Říkám vám příběh svého života.“

Marian se zamyslela. To, že je podle něj *chladná*, se jí zamlouvalo. Připadalo jí to přijatelnější, než kdyby ji považoval za prostitutku. „Na celý příběh vašeho života asi nemám čas, je mi líto, jsem pozvaná na večeři. Ale můžete mi aspoň říct, co děláte v Londýně.“

Potáhl z cigarety. „Utíkal jsem z Francie.“

„Utekl? To je úžasné! A to jste přeplaval Kanál?“

Zasmál se. Smích mu slušel. Choval se arogantně, nesnesitelně arogantně, ale smál se jako malý kluk. „V lednu to není moc dobré pro plavání. Jsem v Paříži, a tak jdu na jih. Přes *les Pyrénées* do Španělsko. S kamarádem. Jdeme sněhem, těžký, a když se dostaneme za hranice, nás dají do vězení.“ Udělá otrávený obličej. „To není moc dobrý. Ale pak nás pustí, protože děláme tolik problémy. A tak jedeme do *Algérie* a teď jsme tady.“ Usmál se triumfálně, jako by to byl kdovíjaký kousek, útěk hodný samotného Houdiniho. „A já teď se vrátím bojovat s těmi *Frisés*.“

„A kde je ten váš kamarád?“

„Kamarád?“

„Říkal jste, že jste utíkal s kamarádem.“

„Aha, ten.“ Odevzdaně mávl rukou. „Šel s někým tancovat, nechal jsem ho jít. Chcete tancovat? Můžeme ho najít.“

„To bohužel nejde. Musím za bratrem, pozval mě na večeři.“

„Váš *bratr*? Přítela vy nemáte?“

„Po tom vám nic není, jestli mám nebo nemám přítele.“

Mladík pokýval hlavou, tvář zahalenou v hustém dýmu gauloisky. „Tak přítela nemáte. Jestli chcete, já můžu být váš přítel.“

„To určitě!“

„Určitě?“

„Chci říct, že to není dobrý nápad.“

Zatvářil se zkroušeně jako dítě, kterému něco odepřeli. Ta jeho historka o útěku z Francie byla určitě vyucaná z prstu. Ale stejně, byl tady – mladý Francouz v pulzujícím srdci města, mezi uniformami zhruba desítky různých národů. Nějak se sem dostat musel.

„Hele,“ řekl a odložil cigaretu na okraj stolu, „zahrajeme hru, jo? Když já vyhraju, půjdete se mnou tancovat. Když já prohraju, půjdete za bratrem.“

„Já se s bratrem musím sejít tak jako tak, ať vyhraju, nebo ne.“

„Je to moc jednoduchá hra.“ Sáhl do kapsy a vytáhl krabičku sirek. „Ukážu vám.“

„Já ale opravdu nechci—“

„Stejně vám ukážu.“ Začal na stůl pokládat sirky ve třech řadách: do první řady tři sirky, do další čtyři, do poslední pět. „Teď vy vezměte, kolik chcete, z jedné řady. Pak hraju já. Já vezmu ze stejné řady jako vy. Pak zase vy, a tak dál. Ten, na koho zbyde poslední sirka, prohrál.“

Pokrčila rameny a snažila se tvářit nezúčastněně. „Ale nehrajeme o nic. Když prohraju, neznamená to, že s vámi půjdu tancovat.“

Podíval se na ni s úsměškem, který ji později mnohokrát málem dohnal k zuřivosti. „Uvidíme. Vy začínejte.“

A tak hráli na stole politém pivem, mezi prázdnými sklenicemi, on se zvláštním soustředěním, jako by na výsledku záležela celá jeho budoucnost, ona netrpělivě, nepozorně, čímž – jak doufala – mu dala jasně najevo, že na hře jí záleží stejně málo jako na něm. Samozřejmě vyhrál. Bylo jí jasné, že vyhraje on. Zazubil se na ni, řekl: „Hrajeme znovu,“ a vyhrál i podruhé a potřetí.

„To je stupidní,“ řekla. „Je to jedna z těch her, které nemůžete nikdy prohrát.“

„Ale vy jste prohrála.“

„Protože vy víte, v čem je ten trik.“

„*Trique?*“ vyprskl smíchy.

Zrudla, jednak studem nad tím dvojsmyslným francouzským slůvkem, jednak vzteky, že nedokázala své rozpaky zamaskovat. „Víte, co máte dělat.“

„Aha, *le truc*! Ale tak to je vždycky, nebo ne? Vždycky vyhraje ten, kdo zná *le truc*.“ Posbíral sirky a vrátil je do krabičky, jako by to byly vzácné trofeje. „A teď najdeme místo, kde se dá tancovat. V tomhle městě *de merde* se všude špatně jí, ale aspoň jsou tu místa, kde se dobře tancuje.“

„Já s vámi nikam nejdu, už jsem vám to řekla.“

Podíval se na ni bledýma, těkajícímá očima. Bylo na něm něco nevyzpytatelného, jako kdyby pil už od odpoledne. „Víte, jaký *truc* mám v plánu já? Vracím se do Francie, víte to? Vracím se do *la patrie* a tam budu Němcům podřezat krky. A vy se mnou ani nechcete zatancovat.“

„Jste opilý,“ řekla. „Já s opilými muži tancovat nechodím.“

„A ty jsi *frigide*,“ odsekl. „A já nechodím tancovat s ženami, co jsou *frigide*.“

Vzala si kabelku a vstala. „Už musím jít.“

„Proč musíš jít?“

„Abych nepřišla pozdě.“ Chytil ji za ruku, ale vytrhla se mu. „*Tu m'emmerdes!*“ sykla na něj a zamířila ke dveřím. Ani se neohlédla, aby viděla šokovaný výraz v jeho tváři. Co teď? Kdyby se vrátila do svého pokoje, nejspíš by ji sledoval, a ona se ksakru přece nebude schovávat jako vyděšená holčička. Rychle kráčela vstupní halou a oblékala si přitom kabát. Když prošla otáčivými dveřmi, z taxíku před hotelem právě vystupovali pasažéři. Vklouzla na prázdné sedadlo.

„Kam to bude, slečno?“

„Bloomsbury,“ řekla a snažila se rozpomenout na Nedovu adresu. „Někde kolem Russell Square.“

„Takže někde kolem Russell Square, slečno, nu dobrá.“

V

Taxík se pomalu sunul setmělými ulicemi. Na Piccadilly byla v provozu kina, jejich tlumené osvětlení malovalo na chodnících světlé skvrny. Před vchody postávaly ve frontách na vstupenky temné siluety připomínající stíny z podsvětí. Jakmile ale přejeli Tottenham Court Road, nebylo nikde ani živáčka a Bloomsbury bylo úplně ponořené do tmy.

„Jste si jistá, že je to tu oukej, slečno?“ zeptal se jí taxikář, když se chystala vystupovat.

„Ano, díky,“ řekla a podala mu peníze. V pouzdru na plynovou masku nahmatala baterku a v kuželu jejího chabého světla si našla cestu až k Nedovým dveřím.

Ještě než stačila mezi domovními zvonky najít ten se jmenovkou *dr. Edward Sutro*, dveře se rozletěly a kdosi z nich vyrazil do tmy.

„Omlouvám se,“ vyhrkl. „To zatracený zatemnění...“

Prosmýkla se do chodby a dveře se za ní hlasitě zabouchly. Nahmatala vypínač, stiskla ho a v bledém, vodnatém světle vystoupala po úzkém schodišti do třetího patra. Když krátce po jejím zaklepaní Ned otevřel, pocítila náhlou úlevu.

„No teda, Veverko!“ vydechl, když ji uviděl stát přede dveřmi. „V těchhle šatech vypadáš úžasně.“ Přivinul ji k sobě. Bylo to, jako by na ni skočila obrovská doga, oddaná, ale neohrabaná. Jeho vlastní oděv vypadal, jako by ho koupil na blešáku, vlasy měl rozčuchané a lehce roztržitý úsměv, kterým ji přivítal, napovídal, že ji sice rád vidí, ale duchem že ve skutečnosti dlí u zcela jiných, abstraktnějších záležitostí. „No tak, tak pojď dál,“ řekl. „Musíš mi to všechno povykládat.“

„Povykládat? O čem?“

„Přece co to má všechno znamenat. Tuhle jsem mluvil s našima, prý jsi odešla od WAAF. A že snad máš jet někam ven. Táta má za to, že do Alžíru...“

Následovala ho do obývacího pokoje. Na první pohled bylo znát, že tady bydlí Ned. Všechny policičky byly zaplněné knihami, další knihy, které se už na police nevešly, se vršily v několika hromádkách na zemi. Stůl byl posetý papíry. Dvě vetchá křesla na sebe hleděla přes starý, prošlapaný peršan, který dělal dojem, že kdysi mohl mít určitou cenu. Na stěně nad stolem visel zarámovaný obrázek budovy Collège de France.

„Copak ti nechodí nikdo uklízet?“ zeptala se. „V Cambridgi jsi měl aspoň toho skauta, nebo jak se tomu fámulovi říkalo.“

„Ustýlače, skaut je to na Oxfordu. Sem občas zajde uklízečka, ale vždycky si stěžuje, že tu nemůže uklidit,

když všude něco leží. Nejspíš by měly existovat nějaké speciální uklízečky, které ti uklidí před tím, než přijde normální uklízečka.“ Zasmál se svým charakteristickým absurdním smíchem.

Usedla do jednoho z křesel a on jí donesl drink, další gin, který se neodvážila odmítnout, aby nevypadala jako malá holka teď, když už byla dospělou ženou. V téhle roli ji Ned nikdy předtím neviděl.

„Tak mi řekni, o co vlastně jde.“

„To nemůžu,“ řekla.

„Jak to že nemůžeš?“

„Je to tajné. Musela jsem podepsat doložku o utajení – a to už na prvním pohovoru. Ten pohovor samotný byl vlastně tajný.“

„Ale no tak, tak nedělej tajemnou. Vsadím se, že jde o nějaké překlady. Nebo špionáž. Nejspíš chtějí, abys špehovala generála de Gaulla, ne?“

Málem vybuchla smíchy. Ned se zpravidla vůbec nestaral o to, co dělala. „Holčičí záležitosti,“ říkával lehce pohrdavě. Když přišla s tím, že chce studovat práva, dělal si z toho jen legraci. Podle něj se na právech neučilo, jak zákon hájit, ale jak ho obcházet. Budoucnost viděl ve vědě. „Ty mi taky neříkáš, na čem pracuješ, tak proč já bych měla?“

„Protože už se nemůžeš dočkat, až to vyklopíš. A já ti přece říkám, na čem dělám. Zkoumám elektromagnetické záření extrémně vysokých frekvencí.“

„Ale k čemu to je? O to přece jde. Proč se tím zabýváte?“

„Vytvoříme zbraň, která dokáže paprskem sestřelit Luftwaffe.“

„Nech toho, to není pravda. To je sci-fi.“

Tohle dělal vždycky. Vykládal jí báchorky, jako třeba o superbombě, která srovná se zemí celé město, o svazku smrtících paprsků světla, které člověka zabijí, nebo

o raketách, které se vystřelí až do vesmíru a s náloží výbušnin přeletí z jednoho kontinentu na druhý. Prostě nesmysly, o kterých se píše v pokleslých románech. „Jediné, co ti můžu prozradit,“ řekla, „je to, že tohle je moje poslední noc v Londýně. Zítra odjíždím do Skotska.“

„Do Skotska?“

„Na výcvik.“

„To zní hrozně. Skotsko... To je samý vřes, příšerná jídla z ovčích vnitřností a chlapi v sukních... No, ale pokud skutečně míříš do téhle divočiny, měli bychom zajít někam, kde si můžeš dát svoji poslední civilizovanou večeři.“

Restaurace, kam ji Ned vzal, byla na Southampton Row. Lidé z laboratoře, kde pracoval, tam zjevně chodili dost často. Bylo tam narváno, nově příchozí se tlačili a strkali ve snaze najít stůl, přestože jim číšníci vytrvale opakovali, že nic volného nemají. Ned měl naštěstí rezervaci, a to ke stolu ukrytému až vzadu, kde je nikdo nemohl zaslechnout a kde konečně mohlo dojít na to, k čemu se chystala od samého začátku.

„Musíš mi slíbit, že to neřekneš našim,“ vymínila si.

„Ani nikomu jinému. Musíš mlčet jako hrob. Přísahěj.“

Působilo to jako jedna z mnoha jejich dětských her. Ned se neubráníl blahosklonnému úsměvu. „Dobře, tak přísahám.“

„Myslím to vážně, Nede. Naverbovali mě do jedné takové organizace. Ta mě posílá na ten výcvik do Skotska a pak...“ Nic dalšího by říkat neměla, to dobře věděla. Ale bylo to příliš vzrušující, nedokázala se o to s nikým nepodělit a Ned byl jediný, kdo připadal v úvahu. Vždycky byl jejím důvěrníkem. Přešla do francouzštiny. Jako by bylo bezpečnější říct to francouzsky. „*Ils veulent m'envoyer en France.*“

„*En France! Pourquoi? Pas possible! Mon Dieu, Marian, t'es folle!*“

„Ne, nejsem blázen, to oni jsou šílenci. Nejdřív jsem myslela, že půjde o nějakou práci spojenou s francouzštinou, jak jsi říkal. Překládání, nebo něco takového. Takový to na mě dělalo dojem. Ale to jsem se pletla. Zítra odjíždím do Skotska na bojový výcvik. Vážně, Nede, nedělám si legraci.“ Teď, když to vyslovila nahlas, působilo to všechno ještě mnohem fantaskněji. Dokud se člověk pohyboval v rámci organizace, byl do značné míry v zajetí její zvláštní logiky. Tady v restauraci, tváří v tvář bratrovi, jí připadala celá ta historka úplně šílená.

„A kdo to je, *oni*?“

Střelila pohledem k nejbližším stolům. Možná ji sledovali až sem. Možná měli nastražené uši, aby zaslechli, co říká. Ale ostatní návštěvníci restaurace se zdáli plně pohroužení do svých vlastních konverzací a mladého páru, který si něco francouzsky šeptal u stolu v rohu, si nikdo z nich nevšímal. „To netuším. Mluví prostě o *organizaci*. Sídlí na Portman Square. Skutečné jméno je ale tajné.“ Krátce se zasmála. „No řekni, k čemu je jméno, když je tajné?“

„Třeba to je jako v ‚Zákoně kočičích jmen‘ od T. S. Eliota...“

„*Myslíš to jméno tají a střeží, když kráčí ti vstříc—?*“

„—*ani vědecký výzkum tu nezmuže nic!*“ Svorně se rozesmáli. Tuhle knížku jí koupil k Vánocům v prvním roce války: humorné básničky o kočkách od jednoho z nejserióznějších básníků. „Už víš, kam tě pošlou? Nemůže to být třeba Paříž?“

Mohla by skončit v Paříži? Neměla tušení. Budoucnost byla jeden velký otazník.

„Protože kdybys opravdu měla odjet do Paříže, mohla bys zkusit najít Clémenta Pelletiera.“

„Clémenta?“ předstírala překvapení. Byla to součást obranné strategie, kterou si uchovala ještě z dětství. Samozřejmě že už o Clémentovi přemýšlela. Jak by se mohla myšlenka na něj vyhnout? Pokud věděla, byl stále ve Francii, ale jistá si být nemohla. V těchhle dnech člověk ztrácel přehled o přátelích i příbuzných, kontakty i vztahy se udržovaly jen obtížně. Možná už na ni dávno zapomněl, zatímco jí se jen zřídka dařilo nemyslet na něj. Ale vzpomínky přetrvávaly, jako spóry touhy i pocitů provinění přežívaly v její mysli. „Hrozně dlouho jsme se neviděli. Myslím, že už by si ani nevzpomněl, kdo jsem.“

„O tom dost pochybuju,“ zakřenil se Ned.

Marian cítila, že rudne. Pohlédla stranou a doufala, že Ned si toho nevšimne. Pokud všiml, neřekl nic. Ještě před pár lety by si do ní určitě rýpl a tím to ještě zhoršil – *Marian zrudla jak rak*, řekl by, a všichni by na ni zírali.

„Copak jste si nepsali, když jsi tenkrát odjela do internátní školy?“

„Občas jo.“

„Docela často, myslím. Řekl bych, že do tebe byl trochu zamilovaný.“

„Bylo mi patnáct, Nede. Patnáct nebo šestnáct, byla jsem malá holka. On byl aspoň o deset let starší.“

„Zas tak malá jsi nebyla.“

„Nejspíš už je dávno ženatý a má děti.“ Ulomila si kousek chleba a napila se piva. Nic jiného než pivo neměli, víno bylo v těchhle dnech stejná vzácnost jako banány nebo pomeranče. „Nebo ty o něm něco víš?“

„Jen co se ke mně doneslo. Myslím, že je pořád na Collège de France. Mají tam cyklotron, který tam instaloval Fred Joliot, ještě než to všechno vypuklo. Zřejmě ještě pořád funguje, pokud ho tedy Němci nenaložili a neodvezli do Heidelbergu nebo někam jinam.“ Po-

krčil rameny a bezmyšlenkovitě si pohrával s příborem položeným na stole. „Kdo ví, co se tam děje.“ Zdálo se, jako by ho zmínka o Clémentovi a o Paříži znervóznila. Mlčení přerušil teprve poté, co jim číšník přinesl jídlo. „Já jsem vlastně nikdy pořádně nepochopil, proč Clément z Francie neodjel. Měl šanci dostat se ven ve čtyřicátém roce, ale on tam zůstal trčet.“

„To chceš říct, že měl radši utéct?“

„Jiní z Collège de France to udělali – Lev Kowarski, von Halban – a vzali s sebou spoustu vybavení. Nechápu, proč Clément nepřijel s nimi. Přitom byl v Bordeaux s nimi, na lodi pro něj byla připravená kajuta. Ráno mohl být v Anglii. Neměl přece co ztratit.“

„Co třeba sebeúctu? Ti ostatní přece nebyli Francouzi, nebo ano?“

„Rus a Rakušan.“

„No tak vidíš. Clément je skrz naskrz Francouz. A opustit vlastní zemi v okamžiku, kdy ji přepadnou okupanti, přece není nic obdivuhodného. Kdyby se víc lidí rozhodlo zůstat a bojovat...“

„Ale on přece nebojuje. Pracuje na vědeckém výzkumu.“

„Tak mu na něm asi hrozně záleželo. Čistá věda, to přece často říkal.“

Ned se hořce zasmál. „Veverko, nic jako *čistá věda* neexistuje, na to už jsem dávno přišel. To, co dělám já nebo Kowarski...“ Zdálo se, že hledá slova, ale nenachází ta pravá. „Každopádně pokud by ses do Paříže dostala, bylo by zajímavé zjistit, co se teď na Collège děje. Aspoň já si to myslím.“

„Kdo ví, kam mě pošlou. Nejedu tam na dovolenou, víš.“

„To si samozřejmě uvědomuju, nebud' hloupá.“ Podíval se na ni a pousmál se. „Ty jsi pořád ta moje stará dobrá Veverka, vid'? Hned vyskakuješ...“